

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adtnak vissza.</i>	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény
--	---	---	--	--

A néppárt revíziót követel !!

Az állami anyakönyvvezetés.

(T. L.) A madarat tolláról, az oroszánt hangjáról, a macskát körmérő, a liberális minisztert taktikájáról lehet megismerni. Magában véve oly ártatlanul hangzik, hogy a tanítók megbízhatók az anyakönyvek vezetésével s miután az anyakönyvvezetők kinevezésének kérdése a mostani kormány előtt csakugyan aktuális, miért ne lehetne a választások mérlegébe belevetni azt a tervet is, hogy a néptanító uraknak új jövődelmi forrás van kilátásban s a magas és kegyes kormány napja egyik-másikra most leragyoghat, mert kezében a kinevezési liszta s még van üres hely. Talán egy-két megbízható baranyai jegyző, kik azóta palástolhatlanul fegyelmi vizsgálat alá kerültek. Néptanító urak, forduljatok tehát az új nap felé.

Azóta azonban felhívták a kacsingató miniszternek becses figyelmét, hogy hát ez még se lehet komoly, mert beleütközik a népiskolai, még épen az új sütetű anyakönyvi törvénybe. Mi ugyan nem csodálkozunk azon, hogy a miniszter ur feled. Elfeledett ő ennél már különb dolgot is; legalább a bonyhádiak holmi elcsúrt-csavart ígéretről beszélnek, melyet liberális észjárással úgy vélt igazolni, hogy ő ugyan azt ígérte, hogy ő akkuráte azon a nézetten van, melyen Magyarország hercegprimása; arról azonban nem tehet, hogy a hercegprimás bátorzkodott a jóhiszemű miniszterrel ellentétes nézetet vallani. Mi azonban ezt a kiröppenő bogarat haj-

landók vagyunk komolyabb számba venni s elhinni, hogy Perczel Dezső miniszter ur csakugyan komoly szükségben szenved, mert elődje az anyakönyvvezetőknek oly csekély fizetést helyezett kilátásba, hogy nem tudnak összegyűjteni annyi szinekuristát, ki kényelmét holmi nesze semmiért hajlandó volna fölládozni s még felelős szekaturának is magát kitenni.

Avval is tisztában van, hogy a jegyzőségeket már további munkával terhelni nem lehet s mivel a lelkészeket a törvény attól megfosztotta, most szeméit a tanítókra veti s ezek áldozatkészségéből akarja lehetővé tenni, hogy az anyakönyvvezetőkre fölvett költségelirányzat legalább egy-két évig lehetővé tegye a porhintést a közönség szemébe, hogy hát ime az igazságügyminiszter mily reális alapon számított, mikor bagatell néhány százezer forintért oly megbízható anyakönyvvezetést létesített s azokon a könyveken többé semmiféle pap sem fogja reggeli szalonnáját metélgetni.

Még talán megkísérli azt is, hogy a népiskolai és az anyakönyvi törvény idevonatkozó §§-hoz novellát fog be-terjeszteni s szabadelvű szavazó gépezetével megszavaztatni, hogy ilyen kis brodkorb a néptanító urakból kormánypárti korteseket csináljon. De hát még mi mindenre lesz jó az a néptanító? Ma a jegyzők irodai tuhalmozottsága s a községek szükséglete egy részének már kezébe játszotta a m a r h a k ö n y v v e z e t é s t. (Bocsánat, hogy a passzus-könyvet így bátorodom magyarul nevezni.) A biztosító-társulatok is úgy gondolkoznak, hogy a néptanító urakban birják legolcsóbb ügynökeiket. Hát miért ne fordulna hozzájuk szükség esetén a miniszter is? Ilyen kis mellékes hivatalokat a néptanító, ha tevékeny, csak elbir. Ugyis kevés dolga van!

De hát számot vetett-e a miniszter ur avval, hogy az az anyakönyvvezetés még sem oly egészen bagatell dolog, hogy azt száz más mellékes, és egy fő, ezt egészen kizáró foglalkozás mellett üzni lehessen? Mi azt gondoljuk, hogy azon okok, melyek a tanítói és jegyzői hivatalokat az új aera beköszöntekor elválasztották, ma, a papirkorszakban még erősebbek s mert ma már bürokratává tették a tanítókat is, tulterhelték az iskolákat is, s így még inkább lehetetlen azok kezébe oly foglalkozást adni, mely a tanórák zavartalan betartását lehetővé teszi. Vagy akkor miként fognak a népoktatás elmaradottsága miatt dörgedelmes beszédeket tarthatni? Vagy hát a liberalizmus érdekében létezik tulterheltség? S minden pedagógiai elvnek szünetelnie kell akkor, ha a liberalizmusnak úgy tetszik?

S vajjon hiszi-e a miniszter ur, hogy ez az újítás akár a tanúgy. akár a tanítóknak kedves szolgálatot tenne? Ennyi naivitást a miniszter urban nem merünk föltételezni. A tanúgynek bizonyára a legolcsóbb szolgálatot tenné ily heterogen foglalkozás összepárosításával. Ugy nézne ki, mint a római költő éneklé: Lónyákat a festész, ha ragasztana emberi főhöz. — Valamikor régen, azaz nem is épen oly messze korban, melyről a liberalizmus, mint sötét korról emlékszik és reakciót kiabált reá, még úgy, ahogy megjárta, mert akkor az iskola igazán nem volt tulterhelve nemcsak tantárgyakkal, hanem tanulókkal sem, de most már az iskolakényszer mellett elég tanerőt sem birunk állítani a túltömött iskoláknak. A tanítóknak tehet ugyan jó szolgálatot a miniszter ur; adjon nekik jobb kenyeret, jobb fizetést vagy legalább eszközölje, hogy díjlevelök szerinti fizetésüket pontosan megkapják; de ne akarjon se tollat kezökbe nyomni, hogy még jobban

terhelve legyenek, se kortestollat kalapjukra tűzni, hogy liberális követ-liferánsokká váljanak.

Mi bizunk tanítóinkban, hogy átmeneti próbálkozásokat magokat ki nem szolgáltatják; különösen pedig bizunk püspökeinkben és katolikus népünkben, hogy ily próbára a kath. tanerőket kiszolgáltatni nem fogják. Ha a lelkészek e célra nem tetszettek a liberálisoknak, kik pedig ugy képzettségök, mint foglalkozásuk természeténél föltétlenül megbízhatóan megfeleltek anyakönyvvezető tisztöknek, s belhasználatra ezentul is vezetni fogják: lássa a szükségben szenvedő miniszter, hogyan segít magán, de mi tanítóinkat állami szolgálatban látni nem akarjuk, azt elutasítjuk.

— A nyitrai mandátum. A »Házánk«-nak jelentik: »Nyitrán a kormány-párt szélitiben terjesztette azt a hirt, hogy Latkóczynak ellenjelöltje nem lesz. Mára aztán a polgárság nagy része bevonta a rá erőszakolt Latkóczyzászlókat és Zichy-lobogókat tü-zött ki; még az izraelita vallású választók jórésze is. Mint levelezőnk jelenti, a választókerület 50 községe közül a nagyobb rész tisztán Zichy-párti. Birák, törvénybírák egymásután mondanak le hivatalukról, hogy ne legyen muszáj korteskedniök a kormánypárt mellett. Nincs község, melyben Zichynek határozott többsége nem lenne. A kormánypárt minden képeletet felülhaladó pressziója dacára tehetetlen, elanynyira, hogy már Latkóczy visszalép-

tetéséről beszélnek. A nép derekasan ellenáll a kormánypárt vesztegetéseinek. Zichy ma kezdte meg a kerület diadalutját. A hol eddig megjelent (Üzbégh, Sarluska, Molnos községekben) mindenütt bandériumokkal s föltétlen bizalommal fogadták. Kisérétében a kerület előkelőségei, földbirtokosai, a papság foglalnak helyet. A magyar községek melyek a kerület nagyobbik részét képezik, valóságos triumfussal készülnek fogadni Zichyt. Zelenyák János orsz. képviselő e hó 5-én Nyitrára érkezett s Bende Imre püspöknél szállott meg, a ki kitüntető szívességgel fogadta a néppárt első képviselőjét, Zelenyák kiséri körutján Zichy János grófot. Zichy gróf holnap vasárnap délelőtt tartja programbeszédét Nyitrán a szigeti vendéglőben.

A csáktornyai választás.

Az akták ezen választás fölött még nincsenek lezárva. Egyrészt a választás előtt és alatt a kormány által elkövetett hallatlan visszaélések, másrészt pedig azon rágalmak, hazugságok és elferdítések, melyeket a belügyminiszter, a magasabb közéleti erkölestani kultuszminiszter s a liberális sajtó terjesztenek a néppárttól, még egyre foglalkoztatják a közvéleményt. Legujabban — mint azt már jelentettük — dr. P r o m u s zágrábi érseki titkár tett közzé nyilatkozatot a „Magyar Állam“-ban, melyben P e r e c z o l Dezső belügyminiszter képviselőházi beszédének ő reá vonatkozó részét pontrólpontra megcáfolja. Az érdekes nyilatkozat így hangzik:

Csak ma jutottam P e r e z e l Dezső belügyminiszter ur ő excellenciájának mult esütörtökön az országházban elmondott beszédének teljes szövegéhez.

Mintthogy ezen beszédnek csekély-sé-

gemre vonatkozó részében több oly állítás foglaltatik, melyek a valóságnak meg nem felelnek, teljes tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztőiséget, kegyeskedjék következő nyilatkozatomat becses lapjába közzétenni.

1. Mikor én folyó évi január hó 20-án későn este Csáktornyára értem és ott megismerkedtem dr. Majorral, kit addig nem volt szerencsém ismerni és a kiről legkevésbé azt tudtam, hogy a csáktornyai választókerületben mint néppárti jelölt fog fellépni, már akkor ő, t. i. dr. Major bejárta a kerület felső vidékét és a papságot meghívta Csáktornyára a következő napon délután tartandó értekezletre. Másnap, azaz január 21-én reggel ugyanazon célból elindult dr. Major a kerület alsó részébe, nevezetesen Perlakra, szülőhelyemre, hová én kísértem, s a honnan ő véle a túske-szentgyörgyi és szobotoci plébániákon át visszatértem Csáktornyára, még az nap délután 3 órára, mert az értekezlet lefolyásának tanuja kívántam lenni, a mint voltam is, de csak tanuja, mert egy szóval se keveredtem az értekezletbe. Ezen értekezleten az egybegyűlt papság kijelentette, hogy csatlakozik a néppárthoz és annak jelöltjét dr. Major személyében támogatni fogja.

Nem áll tehát, hogy én hívtam össze a ker. papságot értekezletre, hanem dr. Major maga, nem áll tehát, hogy én léptettem fel dr. Major, hanem a papság maga.

2. Határozottan tagadom továbbá azt, hogy én községházakban, sőt pláne — miként a nagyméltóságú belügyminiszter ur állítja „saját beismerésem szerint“ a koresmákban is beszédekert tartottam volna. Kinek ismertem én ezt be?

Kihallgatásom. alkalmával ezt nem ismerhettem be, mert nem igaz. Különböztassék a belügyminiszter urnak az erre vonatkozó jegyzőkönyvet elhozatni magának és jól megnézni, abban ily beismerésnek nyomát nem fogja találni. En tudom, milyen jegyzőkönyvet irtam alá s erősen hiszem, hogy az később nem lett semmivel megtoldva.

3. Január 24-én távoztam Muraközéből, de senkinek meghívására, hanem saját akaratomból azért, mert többé nem volt ott tenni valóm. Február 4-én tértem oda vissza

TARCA.

Besoroztak.

lra: K.

Besoroztak katonának a léten,
Fáj a szíve, hogy itt bagylok, szépségem;
De megjövök nonszókára kardosan,
Feléd megy majd legelőször pej lovam.

Adj egy csókot, bucsucsókot galambom,
Ha meg jövök százszorosan megadom,
Isten veled, nem várhatok, nem lehet,
Hi a haza, úz a hazaszeretet.

Isten veled! Ne sirj, ne sirj kedvesem!
Nem alszik ki szíveimből a szerelem,
Minden percem tied leszén, a tied:
Kie lennék, ha csak nem a te hived!

Gyi te sárka, ne buszkodj, szaladj már,
Nem baka az, ki rajtad ül, de huszár;
Te meg babám, gondolj reám naponkint;
Szíveim téged erre kér, csak erre int.

BOLOND HISTÓRIA.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcája. —
lra: W. Viktor.

Még a hosszú szoknyát jóformán fel sem vette a kis Dánffy Angella, s már is egész rakás udvarlója akadt. A „kajla“ Náci hadnagy ép ugy bomlott utánna, mint a bolondos Molnár Pista, az aljárásbíró, vagy a komoly Baráczki professzor, de még egy csomó kamasz diáknak is titkos ide-

álja volt. Pedig valójában valami nagyon szép sem volt. Kreol arcszíne miatt barát-női sokszor cigányleánynak nevezték, de ő ilyenkor jót nevetett. Különbönb vidám, fürge volt, mint az eleven ezüst. Udvarlóiának igen jó hasznát vette. A kajla hadnagy, kit a gonosz Molnár Pista keresztelt el így végtelen magassága miatt, igen hasznavehető lovnagnak bizonyult. Sokszor kísérté el őt Szabó Lenkéékhez, kinek udvarán két hatalmas véreb fogadta őtet mérges ugatással, ezeket a hadnagyának el kellett kardlapoznia. Kapott is Angelától mindig ilyenforma dícséret:

— Ha én nem volna olyan vitéz férfiú,
a kutyák összetéptek volna.

— Nagysád, kegyedört az öletemet is feláldozom!

— A kutyákkal szemben?
— Kutyával, medvével, oroszlánnal,
egy állatsereglettel szemben is.

A komoly professzornál meg kivitte, hogy a VII. gimnazista Orbán Feri, ki minden héten szerelmes levelet irt neki hol prózában, hol versben, a latinból egy gyarló elégségest kapjon. Ne bukják meg szegény miatta. Hiszen ócska nóta, hogy a ki szerelmes, nem tud tanulni.

Egész lénye pajkosság, elvenség volt. Édes apja, nyugalmazott huszárezredes,

sokszor mondta neki féltrétásan, félkomolyan:
— Leány! nem Angella vagy te, hanem valóságos Satanolla!

Hanem a mily pajkos volt otthon és bizalmas társaságokban, épen olyan komoly, szende volt az Isten házában. Mindennap elment a templomba s egész misén át térdreborulva imádkozott. El is neveztek férfi

ismerősei imádkozó, barna angyalnak, irigy barátinói pedig szenteskedőnek.

Ugy farsang vége felé valamelyik napon a jégpályán meghűtötötte magát, s beteg lett. Nem vette komolyan a dolgot, nem szólt senkinek, csak akkor, a mikor már érezte, hogy nem bírja tovább. Tüdőgyulladásba esett. A ház bizalmas barátja, a daliás Arkos Béla ezredorvos gyógykezelt, sok gondnal, gyöngédséggel. Talán ez is, de kiváltképen kiesi hűgának és öreg apjának esdő imái segítettek a drága betegben. Angella szép lassacskán jobban lett. Az orvos azután mindennap meglátogatta és sokszor órákig maradt nála. Nagyon, nagyon vonzotta őt a beteg leánynak szelid romantikája, méla ragyogású két tengerkék szeme. Angella is halát érzett a szívében az orrossal szemben, meg talán sokszor rajta kapta solymes szívét, hogy igen-igen hevesen dobogott, a mikor az orvosra gondolt. Ugy érezte, hogy nála nélkül nagyon rideg, nagyon fakó lenne az élete.

Aztán eljött a szép, virágillatos, madárdalos tavasz. Angellék az orvos tanácsára a „Noá“ nevű, Brassóhoz közel fekvő kies nyaraló helyre mentek lakni, hogy az erős, fenyőtillatos levegő, az úde forrásvíz teljesen helyreállítsák a leány egészségét.

Nagyszerű, vadregényes vidék! A természetnek tiszta, szűzies poézise, körös-körül égbe meredő szürkellő sziklacsucok, keletre sötét, örökké zugó ősbükkös, három oldalról apró tisztásokkal tarkított óriási fenyőerdő.

Benn az örökké zugó bükkerdőben sétálgatott Angella. Ugy elgyönyörködött a

ismét megbízatással. A véletlen akarta, hogy ismét találkoztam dr. Majorral s vele Csáktornyról Perlakra szánkáztam.

Utközben betértünk két privát házba, hol esetleg a néppárt egynéhány híve volt együtt, a miről nekünk előre semmi tudomásunk nem volt. Ezekhez dr. Major intézett egy pár magyar szót, melyeket én horvátul tolmácsoltam. Ez volt az egész, a mit elkövettem. Vagy tán a szabadságáról híres Magyarorszában ezt sem volt szabad elkövetnem nékem, a ki ott születtem, akinek ott fekvőségeim vannak?

Február 5-én délután letartoztattam és kitasítottam. Azt állítja a belügyminiszter ur, hogy én expressis verbis megnyugodtam. Ez sem áll. Én senkinek sem mondtam, hogy az ily eljárásban megnyugodtam, hanem igenis az illető szolgabíró urnak, midőn határozatát kihirdette, kijelentettem, hogy én illő engedelmességgel fogadom határozatát (hogy is ne, mikor zsandárok állottak mellett) és hogy azonnal megyek, de magamban meg voltam elégedve, hogy megszabadulhattam az ilyen társaságtól.

4. A mi végre is az izgatás és fanatizálás vádját illeti, azt a leghatározottabban visszautasítom, mert én sem nem izgattam, sem nem fanatizáltam, hanem a mit a néppárt érdekében muraközbeni időzésem alkalmával tettem, az mind az illem és törvény keretében történt.

Kelt Zágrábban, 1895. március hó 4-én.

Dr. Premus Domonkos.

*

Ugyanez ügyben vettünk ma egy nyilatkozatot dr. Major Ferenctől, mely dr. Premus-nak fenti, valamint már előbb a „Magyar Állam“-ban és a „Hazánk“-ban közölt nyilatkozatait minden tekintetben megerősíti. A nyilatkozatot itt közöljük:

Nyilatkozat.

A liberális sajtó, legutóbb pedig Perzel Dezső belügyminiszter heves támadást intéztek dr. Premus Domonkos zágrábi érseki titkár ellen, a kit azzal vádolnak, hogy izgatás céljából járt a esáktornyai

kerületben és törvényellenesen működött ott a néppárt érdekében. Dr. Premus már megadta erre a kellő választ, minthogy azonban az én nevemet is kapcsolatba hozták ez ügygyel, az igazság érdekében s a való tényekhez hiven kijelentem ezennel, hogy mindazokból, a miket liberális részről dr. Premus esáktornyai szerepléséről s a velem való tervszerű együttműködésről terjesztettek, egy szó sem igaz és hogy Perzel Dezső belügyminiszter rossz információk alapján adta elő az ügyet, a miáltal a esáktornyai választást illetőleg nemcsak a képviselőházat, hanem az országot, a közvéleményt is félrevezette. Igen sajnós, hogy egy hazának polgárai között maga a hatalom állít fel oly választófalakat, melyeknek, ha törvényben léteznének is, ledöntésére kellene törekednie a haza minden polgárának, első sorban pedig a kormányférfiaknak.

Székesfejérvár, 1895. márc. 9.

Dr. Major Ferenc.

*

Apponyi gróf a Premus-ügyről.

Apponyi Albert gróf esőtörtéki beszédeben a következőképen nyilatkozott az ügyről:

„Épp oly szerencsés volt — de ez már komolyabb dolog — a t. belügyminiszter ur azon intézkedésnek védelmében, a melyet a zágrábi érsek titkárával szemben Csáktornyan alkalmazott. (Halljuk! Halljuk!) Hát t. Ház. ne is mondják, előre tudom, önök azt fogják mondani, hogy én a néppártnak védelmére kelek. (Felkiáltások a jobboldalon. Hát nem azt akarja? Nagy zaj a baloldalon.)

Ha törvénytelenség követtetett el, nekünk más kötelességünk nincsen, mint a törvénynek érvényt szerezni. És a jelen esetben ez a törvénytelenség annál súlyosabb, mert a mi a közjogi viszonyainkra olyan árnyékot vet, a mely Magyarország és az egész magyar korona területének állami egységét veszélyezteti. (Ugy van! balfelől.) Hivatkozni egy rendeletre, a mely

kizárólag csak külföldiekre vonatkozik, egy horvátországi illetőségű magyar állampolgárral szemben, ez oly veszedelmes baklövés, a melyet semmiféle miniszteriumnak a fentartása érdekében a többség nem szankcionálhat (Élénk tetszés balfelől.) vagy ha szankcionál, nekünk kisebbségnek, kötelességünk ez ellen a legerélyesebben felszólalni. (Élénk helyeslés balfelől.)“

*

Ugyancsak a esáktornyai választásra vonatkozólag vettük ma a következő nyilatkozatot:

Nyilatkozat.

A „Pesti Napló“ egyik multheti számában egy közleményt hozott, melyben személyemmel foglalkozván, oly dolgokat tett közzé, melyek nagyobb részt légből kapottak s minden alapot nélkülöző *haszontalan ráfogások*.

Ne hogy a t. olvasóközönség azokat készpénz gyanánt vegye, kötelességemnek tartom a magam részéről a következőkben nyilatkozni.

Haszontalan ráfogás az, hogy a szóban levő asszony nekem mise-stipendiumot ajánlott fel s én azt azért, mivel férje Wlassicsra szavazott, nem fogadtam volna el.

Ugy szintén hazugság az is, hogy én kijelentettem volna, miszerint az említet asszony beteg férjét még halálos ágyán sem látnám el a betegek szentségeivel. Ilyen kijelentést kath. pap egyáltalában nem tehet. Nem tehet már hivatásánál fogva sem, de még a józan ész foruma előtt sem állhat meg a: ily nyilatkozat.

Az asszonyt igenis *három tanu jelentésében* szobából kiutasítottam feleszemben tanúsított szájkasodása és feleselkedése miatt. E közben megcsuszott s némi sérülést szenvedett. De hogy a lába eltörtött volna, mint azt a „Pesti Napló“ kúrtolta, nem áll; mert eltört lábbal a plebánialak

madárdal lekottázhatlan akkordjaiban, a fűre mokus komikus ugrásában.

Az erdőn végig futó, esergő kis patak fölé itt-ott egész esomó hasagatott levelű ördögborá, édes gyökerű páfrány simul édesen, hízogóan, a két partot nyíló virágok, gyönyörűsü fü és hármalevelű madársósdi himezik tarkára. Sokszor egész órán át a kiesi pataknál időzött Angela. Bükkfa-eveleket dobott a fehér, futó habokba s nézte, miként tűnik el a zöld pont a legközelebbi kanyarodónál. Egy kissé ábrándozott is. A betegsége jutott eszébe s ezzel kapcsolatban a szép, daliás katonadoktor. Ugy érezte, hogy csak a doktor tudná boldoggá tenni. Sem a hadnagy, sem a tanár, még a bolondos Molnár Pista sem, pedig hajdanában még vele rokonszenvezett leginkább.

Egy szép, napsugaras májusi reggelen, épen szokott sétájára indult, a mikor illatos szobájába toppant régi ismerőse, a bolondos Molnár Pista.

— Hát magát ugyan bizony miféle szél fújta erre? A mióta beteg vagyok, még híret sem hallottam. Mit csinált mostanig?

— Korhelykedtem. Lemondtam hivatalomról, behuzódtam ősi dominiumomba. Aztán meguntam a falusi élet egyforma, banális melancholiáját s utazni mentem. Az utazás örökös izgalmaira is ráuntam, s újra korhelykedni kezdtem. Ezt még legkevésbé anóm meg. Most itt vagyok.

— Maga még most is nagy kópé. Tudom, fele sem igaz annak, a mit mondott.

Jöjjön, kísérjen el a „Papkut“-ig, az uton aztán hazudhatok eleget.

A mig a kissé meredek erdei uton lassacskán haladtak, sok mindenről beszélt Pista. Valami affélét is emlegetett, hogy a

feledés vágya kergette őt utazni. Korhelykedett is, utazott is, mert mindenáron feledni akart. Angela nem is kérdezte, hogy ki lehet az a valaki. Tudta ő jól, ki az. Nem akarta kényes tétre vinni a társalgás fonatát, meg aztán a katonadoktor is eszébe jutott. Zavarában egy esomó költőcsérű geneiánát tépett.

— Nézze, milyen szép virág. Ilyen csak a havasok alján terem.

Pista felelni akart, de valami egyéb jutott eszébe.

— Nini, milyen feledékeny vagyok! Meg sem mondtam, hogy meglátogattam kiesi hűgomat, a maga jó barátjánót, Nellikét a zárdában. Olyan szelíd, édes apáca lett belőle. A megtestesült irtalom, lemondás. Magának is küldött valamit emlékül. Fogja.

Piciny bársonytokot adott át Angelának, melyben szép ezüst keresztcseske volt rózsaszín moár szallagon. Angela ujjongott örömeiben, s rögtön hóféhér nyakára kötötte a megváltás egyszerű, örökszép jelvényét.

— Oh az édes Nelli, milyen jól választotta az ajándékát! Mindig viselni fogom.

Épen visszafelé tértek a csobogó, kis patak mentén, a mikor megkondult egy ezüstszavu harangoeska. Inkább csengetyű az bizonyos, de a jámbor tömösieks harangnak nevezik.

— Misére harangoznak, eljön?

— Igen szívesen. A templomba mindig örömeim mentem. A misztikus boltozatok, a zsongó orgonahang, az illatos tömjénfüst mindig Istenhez emelték lelkeimet.

— Itt ugyan misztikus boltozatokat nem talál; tudja, ez amolyan egyszerű falusi kápolna. Kicsiny, de mégis ciég nagy, hogy Isten háza legyen.

Mise után kérdezte Angela:

— Unatkozott?

— De kisasszony, ilyen kérdést! Tivornyákban, a báli terem sima parkettjén lehet unatkozni, de templomban soha.

— Látja, maga máskor is eljöhete, ugy sines sok dolga, s még állítólagos korhelységét is leszokná.

A Tramvay épen készülődött, hogy Brassóba robogjon. Molnár, kinek sürgős dolga volt a városban, hamarosan elbueszított Angelától s felült a kiesi vonatra.

Másnap Angela dobogó szívvel várta az orvost. Valami édes, lázas sejtelem szeggett a szívében. Hallotta ugy félfülről, hogy ma kéri meg a kezét.

A várva várt elfjött. Fölsétáltak ök is a forrásig s az uton ébren álmadoztak. Épen harangozások vissza értek az erdő szélére.

— Jön a misére doktor ur?

— De édes Angela, legalább ma monadjon le erről a gyerekes szokásáról. Hagyja a templomozást a jámbor apácáknak, a szentimentális, szenteskedő leányoknak, nem modern hölgyeknek való az. Pláne egy leendő doktorénak.

— Orvos a templombajárás igen dicséretes szokás. Istentől ezért jutalmat nyerünk.

— Lári-fári! Templom, Isten! Az ezer-egyéj tündérmesei közé való; szép, de csupa költészet! Boldogok leszünk mi édes Angela templom nélkül is. Elég templom lesz a szívünk — a szerelem temploma. Aztán azt az ügyetlen ezüst holmit leteszi az én leendő kiesi feleségem. Veszek neki gyémántszemü arany galambkakat, vagy smaragd szemü piciny gyíkot és krokodilust.

(Folyt. köv.)

husz lépésjén lemenni s még jó távolságban levő lakására eljutni: képtelenség.

Helyén volna, ha az ilyen zsidólapok megbízhatóbb forrásból merítenék közleményeiket.

Dráva-Vásárhely, 1895. márc. 5.

Vugrinec Ferenc
képlán.

AZ APPROPRIÁCIÓ.

Apponyi Albert gróf a Ház esütörtöki ülésén nagyszabású beszédet mondott. A fővárosi ellenzéki sajtó pártkülönbség nélkül az elragadtatás hangján nyilatkozik e beszédéről, mely szerint ez legremekőbb szónoklata és legfényesebb sikere Apponyinak. Már annyiszor hallottuk ugyanezen frázisokkal dicsérni a nemzeti párt vezérét, hogy ezeknek már nem tulajdonítunk semmi értéket. Apponyi ma a magyar parlament legelső szónoka, de politikája meddő és ha szónoklatainak lebilincselő hatása elmúlt és helyet enged a kritikának, előttünk áll egy politika, melyet Apponyi jobb ügyre méltó lelkesedéssel és tehetséggel szolgál. Apponyi beszéde gyönyörű szép retorikai alkotás, de saját táborán kívül nem győzött meg senkit s nem szerzett új híveket a nemzeti pártnak, de még határozati javaslatának sem. A képviselőház nagy élvezettel hallgatta s aztán úgy szavazott, a mint már a beszéd előtt eltökélte. A többség az appropriáció mellett szavazott, a kisebbség ellene: voilá tout.

Apponyi gróf beszéde elején konstátálva, hogy az országban forrongók az állapotok, kijelenti, hogy véleménye a Bánfy-kormányról most még kedvezőlenebb, mint volt. A kormány nem komoly érvel, csak maliciával küzd ellene, a ki rendszeresen foglalkozott az ország anyagi bajaival is, míg a kormány most ott áll, hogy nem tud enyhíteni az áltoldi inszések nyomorán.

Az egyházpolitikára nézve a revíziót nem számítja elől közé s a megalkotott törvényeket respektálni kívánja. Sajnálja, hogy a belügyminiszter sajtóságos törvény-magyarázásokon, vagy jobban mondva, törvényelferdítéseken kellett érnie, midőn a néptanítókat a törvény ellenére s novelláris intézkedés nélkül anyakönyv vezetékül akarja alkalmazni. Aggályos az igazságügyminiszternek az a nyilatkozata, mely szerint a polgári házasságot a házassági eljárásról szóló törvény megalkotása előtt is életbe léptethetőnek tartja. Rendeletli uton életbe léptetni az eljárási szabályokat, hallatlan; egyáltalában minden rendszabályt elmulasztani: az nagy tájékozatlanságra mutat.

A kormány gyorsan akarja végrehajtani a decemberi törvényeket. Ő inkább óvatosan, későbbben hajtana végre. A törvények már magukban véve is izgatók, ha most gyorsan végrehajtják, az még növeli az izgató anyagot, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a végrehajtott olyan közegek eszközölnek, a kik megbizhatatlanok és a nép előtt tekintélyvel nem bírnak. A gyors végrehajtás új fenyegetéseknek, bírságolásoknak és szokaturnának teszi ki a népet. Ez pedig szükségtelen.

Midőn figyelmezteti a veszélyekre, azzal gyanúsítják, hogy szuggerral, hogy ő elő akarja időzni ezeket a veszélyeket. Midőn egyházpolitikáról van szó, úgy látszik, az okos emberi eszelekvőnek minden törvényei fel vannak függesztve, akkor az, a ki veszélyekre figyelmeztet, szuggerral. Mind e bajokért a felelősség a kormányt terheli, mert ő annak idején óva intette elhamarkodott egyházpolitikától. Szükségesnek tartotta ugyan az egységes házassági jog megalko-

tását, de a kötelező polgári házasságot nem ajánlotta soha. Különben is, hogy az egyházpolitikát nem a nemzet követelte, hanem hogy az pártinrikák folyománya, azt bebizonyította maga a liberális Busbach Péter.

Áttérve a fuzióra, konstátálja, hogy Szapáry Gyula gróf a nemzeti párt katonai követeléseit tekintetében még a legkonciliánssabb. Csáky Albin gróf álláspontjában elismeri a nemes intenciót, de Tisza István álláspontját nem fogadhatja el, mert helytelen nézet az, hogy a kiegyezés örök becsü és hogy rajta változtatni nem lehet. A kormány a Tisza-éra alatt mindjobban távozott azon nemzeti követelések teréről, melyeket az országgyűlés már a század eleje óta hangoztatott, s ma ott vagyunk, hogy a közös hadügyminiszter gunyt üz Magyarország alkotmányos testületeiből, és hogy a kormánypárt denuciálja a nemzeti pártot a korona előtt. Bánffy báró ma úgy áll, hogy szóba sem áll a nemzetipárt aspirációival, pedig azok nem sértik a kiegyezést, hanem valósággá akarják ezt tenni. A kiegyezés csak a pragmatika szankció gondolatának kellő formulázása. s ennek egyik alapgondolatja az, hogy Magyarország önálló nemzet, önálló állam. Ő e nézet mellett ernyedetlenül küzd, mert meg van győződve annak helyességéről, s ha valaha meggyőződnék arról, hogy ő tévedett, akkor félre állana, s nem vezetné többé a közvéleményt. Nem fogadja el a javaslatot.

A percekig tartó tapsvihár és éljenzés után Ugron Gábor köszönetet mondott Apponyinak beszédéért s aztán héves támadásokat intézett a kormány ellen. Kifogásolja hogy a miniszterelnök egyszersmind pártvezér és hogy az ellenzék nem mindig teljesíti kötelességét. Megroja Uray Imre felszólalását is és a javaslatot nem fogadja el. Az ülés végén Uray kiakarta magyarázni szerdai kifakadásait, de hiába.

A tegnapi ülés végén Hermann Ottónak egy haszontalanabb beszédét mondott, melynek java részét úgy olvasta le kéziratából. Meg akarjuk kímélni olvasóinkat attól, hogy mutatónyokat adjunk ezen rettentő magyarsággal és még rettentőbb logikával előadott beszédéből, melyet minduntalan megzavart nemcsak az ellenzék, hanem az ellenzék is.

A monstruózus beszéd után, mely egy pillanattal sem érdemes a komoly kritikára, következtet a szavazás.

451 igazolt képviselő közül szavazott a javaslat mellett 222, ellene 166, nem szavazott 62 képviselő, az appropriációs javaslat tehát 56 szótöbbséggel elfogadtatott.

A részletes vita folyamán felszóltak Helfi Ignác, Tisza István, Pereszé Dezső (ki megcafolni igyekezett dr. Prémus legutóbbi nyilatkozatot), Siórbán Miklós és Ivánka Oszkár, mire az ülés véget ért.

BELFÖLD

Katholikus körök. Szent-Mártonban (Győrmege) kath. kör van alakulóban. Eddig közel 100-an jelentkeztek s legközelebb megtartják az alakuló gyűlést. — **Rákócán** (J.-N.-K.-Szolnokmege) folyó évi március hó 3-án alakult meg a katolikuság impozáns érdekeldése mellett a **katholikus népkör.** Az alakuló gyűlést, melyen Karkecs Alajos, szolnoki és rámoesi-i lelkész, szónoki hévvel, meggyőzően esettelte a katolikuság összetartásának szükségességét, mely állítást szónoknak az együttlevő sokaság szünni nem akaró „ugy van-akkal demonstrálta — ünnepélyes „Veni Sancte” előzte meg. Megállapították a gyűlésen a kör alapszabályait s megválasztatták a tisztviselőket. Felkérteott egyidejűleg Karkecs Alajos lel-

kész, miszerint a kör megalakulásának megtörténtéről illetékes helyeken tegyen előterjesztést. A gyűlés „Te Deum”-mal fejeztetett be, melyre az összes jelen voltak testületileg vonultak a templomba. — **Liptó-Nagy-Selmecen és Villa-Ludrován** e hó 4-én Kokát Agoston plébános elnöklés alatt kath. körök alakultak. — **A székesfejérvári és a dunapentelei kath. körök** alapszabályai jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztettek.

Vizsgálat a zurányi választás ügyében. Emilitették, hogy a zurányi választásnál Pulszky Agoston kortesei egyéb visszaélések közt a megvesztegetést is alkalmazták. A néppárt megbízásából dr. Erdős nezsideri ügyvéd bünygyi följelentést tett a győri kir. törvényszéknél, mely a vizsgálatot elrendelte. Az iratokat a vizsgálat megejtése után beterjesztették a kir. ügyészséghez, mely beszűntető indítvánnyal állott elő. A kir. törvényszék azonban, mely kedden tárgyalta az ügyet, az ügyész-párt indítványát mellőzve kimondotta, hogy pótvizsgálat tartandó. A törvényszék a független eljárása élénk megalógedést keltett a zurányi kerületben.

Néppárti kör Nagy-Tapolcsányban. Mult vasárnap Nagy-Tapolcsányban katolikus kör alakult meg. A tagok százan felül gyülekeztek egybe s eleinte csak társadalmi kört akartak alakítani, minden politikai színezet nélkül, de Odescalchi Livió herceg indítványára, mint a Ny. Sz. írja, a kör egyhangulag politikai kaszinóvá alakult, meg pedig a Néppárt programja alapján. A kör célját magyar nyelven fejlegette Odescalchi Livió herceg, majd Szeesányi Vilmos t. kanonok; végül Miskolczy István tót nyelven fejlegette a mondottakat, Beazk György pedig ismertette a néppárt programját, melyet a kör nagy lelkesedéssel tett magáévá. A néppárti kör alapszabályainak mihamarabb való megerősítése céljából Odescalchi Livió herceg márc. 5-én Budapestre utazott. Éljenek a derék nagy-tapolcsányiak. Valamint ők voltak az elsők, kik katolikus nagygyűlést tartottak, ugy ők lesznek az elsők, kiknek katolikus körük lesz politikai jelleggel Nyitrávámegyében.

Hermann Ottó — Uray Imre.

Ez a két gentleman az Eötvös-Justh-fele traktációhoz tartozik. Mindketen felszóltak az appropriációs vita folyamán, de oly hangon, oly modorban, mely komoly férfiakhoz nem illik, a leginprimitívebb társadalmi tisztességgel pedig homlokegyenest ellenkeznek. Többet nem akarunk ezen „uri” emberekkel toglalkozni, hanem a helyett idézzük saját szavaikat, hadd ítélje meg a józár gondolkodású közönség, párt és vallás-különbség nélkül, mekkora tudatlanság, mennyi rosszakarat s mekkora elméleti korlátoltság lakozik bennök. Hermann Ottó ezeket mondta: „Az egyházpolitikai reformra szükség volt, hogy meg ne ismétlődessenek a Pázmánok kora.” (Tudja-e Hermann Ottó, ki volt Pázmán Péter?) — Uray Imre meg így nyen „szónokolt”. „Ha államhatalom vagyok, érettem hatalmammat a koldustól a hercegreig s ha a papok nem engedelmesskednek, becsukatam a levitától a primásig, csak azzal a különbséggel, hogy a munkási várban három fajta börtönt csináltatok, s a legfelsőbe teszem a levitát, a primást legalól teszem.” (Zajos derültség a szélső baloldalon és jobb felől. Nagy zaj a szélső bal egy részén és balfelől.)

Felmentett királysértő. Egy Gelléri Miksa nevű fővárosi zsidó zurnaliszt a mult ősszel „A király mulat” c. alatt impertinens cikket irt a szentesítés késéséről s minősíthetlen módon kigúnyolta benne a

királyt. A főügyész ezért felségserzés címén pert indított Celléri ellen, a kit a zsidóktól álló budapesti esküdtészek esütörtökön nem vétkesnek mondott ki, mire a törvényszék felmentette. Ez azért történt, mert a liberálisoknak minden meg van engedve, még a felségserzés is.

Telefon-jelentések.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 9. (Saját tudósítónktól.) Az ülés elején Sima Ferenc felszólal az ellen, hogy a ház elnökeinek nyilatkozatai hamisan vannak felvéve a Ház naplójába. Szilágyi Dezső elnök röviden válaszol s aztán bemutatja Babics József zombolyai képviselő mandátumát és Székesfejérvár kérvényét a véderő-törvény 25-ik §-a ellen.

Következik az appropriációs törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása. Isekut Győző polemizál Tisza Istvánnal, s kijelenti, hogy a nemzeti párt híven ragaszkodik vezéréhez. Foglalkozik dr. Premus ügyével is és elvárta volna a belügyminisztertől, hogy szigorú vizsgálatot indít az ügyben. Az még nem politikai bűn, ha valaki nem állam-, hanem csak kormányellenes politikának csinál propagandát. Premust közjogi szempontból kiutasítani az országból egyáltalában nem lehetett.

Hogy az anyakönyvvezetők nem közhivatalnokok, azt is a törvény ellenére állítja a miniszter. Ha már erejének erejével alkalmazni akarják a tanítókat, hát nyujtsanak be arról a miniszter novellaris módosítást, külön javaslatot.

Polónyi Géza: A Ház ezental nem a gúny, hanem a csendes részvét fegyverét fogja használni a miniszterelnökkel szemben. (Derültség.)

A belügyminiszter erős közjogi botlást követett el dr. Premus ügyében. Nagyon veszélyes ez közjogi szempontból, mert a horvát tulok is úgy járhatnak el valamikor, mint most a miniszter, és kitoloncolhatják azon magyar állampolgárokat, kik Horvátországba jönnek a polgári házasság mellett agítálni. (Zajos tetszés a baloldalon s a középén.) Premus kiutasítása különben is igazságtalan volt, mert Premus magyar földön, Perlakon született, a hol fekvőségei is vannak.

Az üres kifogás, hogy a tanitók alkalmazása anyakönyvvezetőkkel előmozdítja majd a magyarosodást. Ez tapintatlan kijelentés; a tanitók különben is közelebb állanak a családhoz, mint a jegyzők.

A házassági törvény a házassági perrendtartás szabályozása nélkül végrehajthatatlan és számos konfliktust fog előidézni.

Polemizál Tisza Istvánnal, a ki nem látja az összefüggést 1848 és 1867 között, és néhai Andrássy Gyula gróf beszédeiből bizonyítja, hogy Apponyi politikája nemzeti politika.

Helfi Ignácnak magának Helfinek 1891-ki beszédéből azt válaszolja, hogy Helfi akkor az egyházpolitikát nem nemzeti szükségletnek, hanem közönséges politikai taktikának deklarálta. (Zajos derültség.)

Bánffyknak, ki szerint idealizmussal politikát csinálni nem lehet, azt feleli, hogy naivitással sem lehet politikát csinálni.

Szalay Imre interpellál a tiról-vorarlbergi vádakra nézve.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök meg nyugtató válasza után

Helfi Ignác kimagyarozza „félreértett” szavait.

Apponyi Albert gróf éles válasza után

Ugron Gábor és Polónyi Géza személyes jellegű felszólalásokban magyarosztatják a függetlenségi párt szakadását.

Nánássy Ödön és Helfi Ignác felszólalásai után

Horánszky Nándor a marosujvári sóbánya-munkások helyzetének javítását sürgeti.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök ezt megígéri s ezzel az ülés véget ér.

Budapesti értéktözsde.

Budapest, március 9.	
4 száz. aranyjárdék	124.20
Koronaértékű járdék	99.—
Magyar regále-kárt kötvény	101.50
Magyar földterem. kötv. 4 száz.	98.25
Tisza és szegedi nyereménykölesén 152.50	
Rimamurányi-salgótarjáni vasmű 268.—	
Budapesti városi villamos vasut 294.—	
Bazilika sorsjegye	8.50
Magyar vörös-kereszt sorsjegye	11.50
Arany cs. és kir. vert	5.79
Arany. osztrák vagy magy. 8 ftes 9.78	

Városi és vidéki hírek.

— **A király köszönete.** A belügyminiszterium körrendeletileg értesítette a törvényhatóságokat, hogy I. Ferenc József öcsészári és királyi felsége a szeretetnek és ragaszkodásnak azon nyilvánulásáért, melyet Albrecht főherceg elhunyt alkalmával az egész ország tanúsított, a m. kir. miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb kéziratban köszönetét nyilvánította s egyuttal legkegyelmesebben meghagyta, hogy köszönete köztudomásra hozassék.

— **Dr. Steiner Fülöp** megyéspüspök tegnap, azaz f. hó 8-án indult el Rómából. Utközben meglátogatta a loretoi kegyhelyet, a hol épen, most ünneplik a názárethi ház átvitelének 600 éves jubileumot. Lorettóból Anconába tér vissza a püspök és innen folytatja útját Székesfejérvár felé, a hova 12, vagy 13-án fog megérkezni.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.** A városi közigazgatási bizottság folyt f. hó 13-án d. e. 10 órakor a városház nagytermében ülést tart.

— **A Reseta-féle alapítvány.** A káptalan a Reseta-féle alapítvány kamatait, 5500 frtot, mely a szegény intézeti pénztárt illeti, áttette a városi tanácshoz, mely a nevezett összeget további kamatozás céljából takarékpénztárba helyezte.

— **Zichy Jenő gróf expedíciója.** Zichy Jenő gróf mar végleg megállapította ázsiai expedíciójának tervét. A terv szerint az expedíció április végén vagy május elején indul utnak s mintegy kilenc hónapra fog terjedni.

— **Tanítóválasztások.** A dunapentelei iskolásköz folyó hó 5-én ülést tartott, melyen Gyurikovich Gézát egyhangulag tanítóvá választotta. — Forstner János módi tanító Ekel komárommegyei községben megválasztották kántortanítóvá. Állását már elfoglalta.

— **A sz. fejérvári kath. legényegylet,** f. hó 10-én d. u. 5 órakor saját helyiségeiben, (kaszárnya-utca 6. sz.) rendes közgyűlést tart, a melyre a tagokat ez-uton is tisztelettel meghívja az **elnökség.**

— **A székesfejérvári függetlenségi kör** igazgató-választmánya kijelenti: 1. valamint eddig, ugy jövőre is törhetlen hűséggel ragaszkodik Magyarországhoz függetlenségének alkotmányos uton való kiküzdéséhez, egyedül ezt tekinti főcéljának és minden egyéb mellékkérdésre nézve — legyen ez egyházpolitikai avagy közigazgatási kérdés — a kör, illetve a függetlenségi és 48-as párt meggyőződését teljes tiszteletben tartja, ezekből pártkérdést nem csinál; 2. legmélvebb sajnálatát fejezi az országos

függetlenségi és 48-as pártkörben történt szakadás fölött. — A „Sz. és V.” közölvén az igazgató-választmány ezen határozatát, más-helyen azt jegyzi meg az ülésről hozott hírlapunkra, hogy téves annak azon része, mely a függetlenségi körnek a néppárt-hoz való viszonyára vonatkozik. Nagy meglepéssel konstatáljuk, hogy a „Sz. és V.”-t inspiráló faktorok is elismerik, hogy 67-es alapon állunk, de már az ellen tiltakozunk, mintha a mi 67-es alapon teljesen azonos volna legnagyobb ellenségünkével, a kormánypártával, mert hiszen már volt alkalmunk kifejezni, hogy a kormánypárt husz év óta hamisan interpretálja a kiegyezést. — Különbön azt egy árva szóval sem tagadja a fentidézett helybeli lap politika, hogy a néppárt a függetlenségi kör igazgató-választmányi ülésén nem képezte vita tárgyát. Mi határozottan tudjuk, hogy a néppártot igenis hosszasan és szenvedélyesen praeaktálták az igazgató-választmánynak különösen azon tagjai, kiknek Justh Gyula Alláhjuk, Eötvös Károly és Hermann Ottó pedig a profétáik s a kik inkább ma, mint holnap követnek körmendi és honyhádi elvtársaik kormányzatot példáltak.

— **A Steiner-Takács-Számmer-féle párbajügyben** f. hó 7-én tartott meg a folytatólagos végtárgyalás Madarassy István elnöke alatt. Szavazó bírák voltak: Kovács Ignác és Scherer Kamill. A vádhatóságot Juraszék János alügyész képviselte. A folytatólagos végtárgyaláson meghallgatták dr. Faludi Gyula párbajsegéd tanuallomását, majd megeskették dr. Kellner Mihály és dr. Faludi Miksa tanukat. Dr. Hajós Rezső és Zelei Imre már f. hó 6-án letették az esküt. Az esketés után Juraszék kir. alügyész igen figyelemreméltó vádbeszédet tartott, melyben élesen kikelt a modern párbaj-mánia ellen. Rámutat azon nagy kedvezményre, melyben a magyar büntető törvénykönyv reszesíti a párbajozókat, holott Angliában vagy Franciaországban mindig a párbaj kimenetele bír döntő befolyással az ítéletnél s ép oly bünyösnek tartja a párbajozókat, mint a közönséges verekedőket. Nálunk ezen külön intézkedésre első sorban azon körülmény indította a törvényhozókat, hogy a felek előzetes beleegyezés mellett teszik ki magukat a veszélynek; másodsorban pedig, mert a törvényhozásnak számolnia kell a létező társadalmi bajjal. Az igazságügyi bizottság szerint a párbaj áldozat, melyet egy bizonyos körnek erkölcsi kényszer alatt szokásszerűt hozni kell. Jelen esetben azonban nem lát erkölcsi kényszert, mert egy nyílt utcai verekedés épen nem diskrét jellegű s így a járásbírósg útján mindenkor elintézhető; a létező kedvezményt tehát nem ajánlja. A kik a párbaj létjogosultságát elismerik, azok az első inzulust után provokáltak volna. Steiner és Takács ezt nem tették, hanem egy újabb okot szereztek. Rögtönöztek egy utcai verekedést s csak azután tértek a lovagias utra. A Steiner-Számmer-féle párbaj teljesen indokolatlan volt. Számmer önhajtotta a párbajt és moreven ragaszkodott a kihíváshoz s ezért kéri közzévaló mindhárom vádlott, de különösen Számmer Imre szigorú megbüntetését. Steiner a körülmények mérlegelését hozza föl védelmére és néhány frázissal helyteleníti a vádhatóság következtetésének számos pontját. Takács nem védekezik. Számmer Imre röviden összegezi a tárgyalás folyamán mondottakat. Ezután a törvényszék visszavonult s 20 pernyi tanácskozás után felolvastatott az ítélet, mely szerint mindahárom vádlott 2—2 havi államfogházra s egyetemlegesen 33 frt eljárás, esetleg a rabtartási költségek megfizetésére ítéltetett. Az ítélet ellen a vádlottak s a kir. ügyész feleltek, utóbbi — igen helyesen — a büntetés súlyosbításáért

— **A moóri járásban** a sorozás f. hó 13, 14, 15, 16- és 18-án fog megtartatni. A sorozó-bizottság polgári elnöke Szűts Arthur főjegyző, orvosa dr. Varga Zsigmond t. főorvos. A sorozásra felhívott hadkötelesek száma 782.

— **A székesfejvári kerületi betegsegélyző-pénztár** bizottsága folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor a városház nagyszobájában rendes évi közgyűlést tart.

— **Uj alapító-tagok.** Madarasz Lipót nyug. kir. táblalbró, Pápay Nándor bankigazgató és Szilágyi Zsigmond urak szívesek voltak a „belvárosi kisdóvó egyesület” céljaira 40—40 frtot adományozni, mely nemes tettükért az egyesület az urakat alapító tagjai sorába iktatta. Együttal megbizta az ovoda gondnokát, hogy az ovoda disztermben elhelyezett márványtáblán ezen újabb alapító tagok nevei is megörökítkessenek. Fogadják az új alapító tagok a kisdóvók nevelése érdekében hozott áldozatkész-ségükért e helyütt is a kisdóvó-egylet há-lál köszönetét. Székesfejvárot, 1895. március 9-én. Magó Károly egyleti titkár.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük a gyászhirot, hogy Gack Henrik f. hó 7-én hosszas szenvedés után élte 27-ik, boldog házasságának 4-ik évében jobblétre szendörült. A boldogult hült tetemeit ma d. u. 1/5 óra-kor helyezték örök nyugalomra a szedres-kerti róm. kath. sírkertben. Az engesztelő szent mise áldozat holnap reggel 7 órakor fog a szent-Ferenciek templomában az Ur-nak bemutatattani. Az elhunytat testvérei és nagyszámú rokonai gyászolják.

— **Névmagyarosítás.** Schlesinger Gusztáv helybeli lakos vezetékné-vezeték „Pap”-ra kért átváltoztatását a helygimnázium javáhangyára.

— **A nagy lági fűzőtől** alkalmával a következő felülkötések érkeztek be: Ifj. Zichy János gróf 10 frt, Maróti Károly 2 frt, Truka József, Tömör Korolín 1—1 frt, Schultz István, Tall Armin, Herrán Nándor, Bortha Károly, dr. Lehótzky Imre, Wolf Károly, Standt Sándor, Truka István, Sipos Zsigmond, Andráskovics József, Mester István, Gombolai András 70—70 kr., Mihályi Antal, Heszky Imre, Rott Ignác 40—40 kr., Javorika Károly 30 kr., Hajdu Teréz, ifj. Simon István, Puske István Radigundi József, Lenhardt Károly 20—30 kr. felülkötést adtak. Összesen tehát 24 frt 90 kr. jött be felülkötés fejében. Standt János titkár.

— **A lovasberényi gyilkosság-hoz.** A nagy szenzációt keltett lovasberényi kettős gyilkosság ügyében a vizsgálat folyamában van. A gyilkos Karikó Vendel vallomása alapján letartóztatott Frühzeitig Albertnél házkutatást tartottak, eddig azonban semmiféle bűnjelre nem akadtak. Frühzeitig ismerősei lehetetlennek tartják bűnösségét; rendezett vagyoni viszonyai, büntelen előélete is e mellett tanuskodnak. Mivel eddig Frühzeitig ellen Karikó vallomásán kívül semmi sem bizonyít, tegnap egyelőre szabadlábra helyezték. A törvényszék azonban a vizsgálatot még mindig a legszűlesebb mederben folytatja.

— **A bodméri kápolnára** eddig többen 33 frt 2 krt adakoztak.

— **Ujdonság!** Megérkeztek a legújabb bel- és külföldi ruhakelmék különlegességei, ugyszintén gallérok és kabát-kák, — olyan szép és óriási választékban, — hogy áruháznak, mely helyben a leggazdagabban van felruházva, valóságos kiállítás látványt nyújt. Megtekintés végett kérjük a n. érdemű közönség szíves látogatását. — *Deutsch Manó és Fianő* divat-áruháza.

— **A helyettes körjegyzők minősítése.** A helyettes községi és körjegyzők minősítésére vonatkozólag a helygimnázium egy megyei alispán kérelmére a következő felvilágosító leirat küldötte: Tekintettel arra, hogy az 1886. évi XXII. t.-cz. 84-ik

§-a alapján helyettesített községi (kör) jegyző állásától csupán az alkalmazás módjára és időtartamára nézve különböznek, különben pedig a helyettesített jegyző épen ugy községi előjáró, mint az élethosszszigian választott jegyző, a helyettesített jegyző a helyettesítés alkalmával a szabályszerű minősítés ki-mutatni tartozik és munkaköre is teljesen azonos az élethosszszigian választott jegyző munkakörével s a helyettesített jegyző fe-gyelmileg, valamint minden egyéb közszol-gálati tekintetben az élethosszszigian alkal-mazott jegyzővel tökéletesen ugyanazon szempontok alá esik; mindezekből követke-zik, hogy az alispán által a jegyzői köpös-ségi bizonyítvány országos érvényének igaz-olására szempontjából az 1893-ik évi I. cz. 6 §-ának második bekezdése alapján kiállítandó bizonyítvány kiállítása alkalmával nem csak a rendes választás útján betöltött jegyzői állásban, hanem az 1886. évi XXII. t.-cz. 84-ik §-a alapján helyettesített jegyzői állásban való működés is számításba veendő és ily beszámításra a szabályszerű helyete-sítés bekövetkeztéig netán ideiglenesen alkal-mazott kisegítők nem tarthatnak igényt.

— **Az ital áldozata.** Rajtkó Imre, aki ideiglenesen a miskolci községi bíróságnál mint napidíjas volt alkalmazva, f. hó 1-én ittas állapotban az irodába ment s elég vigyázatlanul eső szivarral elaludt. Az irodában levő iratok csakhamar tüzet fogtak s Rajtkó az irodai felszereléssel együtt a tűz áldozata lett. Talált okmányai szerint nevezett Székesfejvárvártól született s állítólag itt neki letéteményezett pénze van. Lukács miskolci rendőrfőkapitány átira-tilag értesítette arról a székesfejvári kapi-tányságot s a talált okmányokat is elküldte az elhunyt személyazonosságának konstatá-lása esetleg hozzátartozóinak értesítése végett azon, kérelemmel, hogy Rajtkó családi és vagyoni körülményeiről a miskolci kapi-tányságot tudósítsa. A kutatások eddig eredménytelenek bizonyultak.

— **Népesedési mozgalom.** Székes-fejvárvártól 1895. február hó 24-től március hó 3-ig született összesen 16 gyermek és pedig 11 fi, 5 nő. Halva született 1 fi. A lefolyt idő alatt meghalt 10 fi s 4 nő, a kik közül kiskoru volt 4, nagykoru 10. Mint halálok szerepelt: tüdőbaj 3, diarehooa, bronchitis s orvászakos halál 1—1 esetben.

— **A rendőrség figyelmebe.** A horog-utcai lakosok panaszt tettek a szom-szód utabeliek ellen, kik ezen keskeny ut-cán hordják ki a havat és pedig oly ügye-sen, hogy mire az utcából kiérnek, a kocsiról a hó oltánik, a minok természetesen az az eredménye, hogy a horog-utcaiban anyyi a hó, hogy a közlekedés már szinte lehetet-len. Ajánljuk a rendőrség figyelmebe a böles hótakarítókát.

— **Elítelt gyilkos.** Öv. Nyulási Józsefné szül. Bognár Mária seroglyesi illetőségű asszonyt a székesfejvári kir. törvényszék gyermekölés büntette miatt más-fél évi börtönbüntetésre ítélte. A kir. tábla az ítéletet megváltoztatván, Nyulasinót 1 évi börtönrre ítélte s ezen ítéletet a kuria is helybenhagyta.

— **Járvány.** Rácalmás községben a toroklok járványszerűleg fellépett. Az illeté-kes hatóság részéről a kellő óvintézkedések megtétek.

— **Körözés.** Lencsés József hentes-inas budapesti gazdájától megszökvén, tartó-zkodási helye nem volt kipuhatolható, miért is a budapesti kapitányság országzszerre köröz-teti. Személyleírása: születési helye Ágoes fejérmegyői puszta, 15 éves, róm. kath., izmos, magas termetű, arca gömbölyű, arc-szine, haja és szemöldöke barna, szemé fekete, beszél magyarul.

* **Miódon** a nagyközönség figyelmét *Unghváry László ceglédi* hírneves *gyümölcsfa iskolájának* mai számunk-ban közzé tett hirdetésére felhívjuk, külön-nösen kiemeljük, hogy nevezettnél a száz-czerekre menő mindenféle nemes eseményén

felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2—3 éves gyümölcsfa vadonc van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, doucin, paradicsom, szilva, prunus-myraholana, Saint-Julien, besztercei szilva, eper, saj-meggy, sárga-baranok, mandula, és kókényből.

* **Egyházi szerek,** műhímezések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztuti- és oltárképek, csillárok, fehér-neműek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társa, a hibornok-érsek és Magyarország herceg-prinnásának udvari szállitót. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket ki-vánatra bérmentve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **Király és nemzet** cím alatt igen figyelemreméltó két kötetes munka hagyta el most a sajtót. A mű szerzője *Simon Péter*, budapesti főgimnáziumi tanár, a Szt.-István-Társulat igazgató választmányá-nak és tudományos s irodalmi osztályának tagja, kit a művelt közönség már évek óta nemesak mint alapos filológiai szakirót, ha-nem mint kiváló ifjúsági író is előnyösen ismer. Most kiadott műve folytatása egy „Király és Korona” e. munkájának, mely három évvel azelőtt, a koronázási jubileum alkalmával jelent meg és ugy magyar, haza-fias, mint vallásos irányánál fogva osztatlan tetszéssel találkozott, annyira, hogy az ural-kodóház számos tagja a leghízelgőbb elis-meréssel nyilatkozott róla, a király pedig cs. és kir. családi könyvtárba is felvette. E munkához méltán sorakozik a most előttünk fekvő két kötet, melynek elseje 1875-től 1879-ig, másodikika pedig 1880-tól 1885-ig foglalkozik rendkívül érdekesen és vonzóan hazánk történetével, politikai és társadalmi, erkölcsi és anyagi életével. Legközelebb bő-vebben fogjuk a kiváló munkát méltatni, most csak melegen ajánljuk olvasóink figyel-mébe és azt kívánjuk, hogy egyetlen egy ifjúsági könyvtárból, egyetlen egy igazán hazafias kör könyvtárból, egyetlen egy ma-gyar család asztaláról se hiányozzék. Meg-rendelhető: szerzőnél, Budapest Alpar-utca 10. A két díszesen kiállított kötet ára ?

— **Az „Oktató Népkönyvtár”** 5-ik füzete megjelent. A jelen füzet a „Jó Isten Képes Könyvét” és egy iv Egyháztörténelmi mellékletet, — egy negyed iven Naptárt és hasznos tudnivalókat hoz. A havonként megjelenő tartalmas folyóirat előfizetési díja egész évre (40 iv.) 2 frt. 50 kr. v. 10 sner. Egyesületnek 1 frt 60. Kapható az „Ok-tató Népkönyvtár” szerkesztőségében, Pozsony, ferenciek.

— **Kakas Márton.** A Sipulusz által szerkesztett éleleap 10-ik száma igen sikerült illusztrációkkal és szövegtartalommal jelent meg. A „Kakas Márton” előfizetési ára egész évre 4 frt. A szerkesztőség címe: Budapest, Rökk-Szilárd-utca 4.

— **Színház.** A rossz idő következtő-ben szerdán este a 20 szoros értelmében üres volt a színház, pedig Pálfi György a nemzeti színház tagja ezuttal hasonlitalanul jobban játszott, mint kedden. Schako-peare „Hamlet”-jében ambiciózus mű-vésznek mutatta be magát. A többi szerep-lők kedvvel, elég készséggel és odaadás-sal játszottak, de azon magaslát, a melyre Pálfi emelkedett, csak ritkán közelítették meg. Gyurman Alice ügyesen alakít-totta Ophéliáját, Szatmári (Laertes) bensőséggel játszott, Sárdi nagyon gyenge Claudius volt. Általában véve az előadás jól sikerült. (k.)

Csütörtökön Szilágyi Aladár tartotta jutalomjátékát s ez alkalommal Barótina k régi és rossz népszínműve: „Két huszár, egy baka” játszódott le nagyon kis számu közönség előtt. Ez az est nem válik dicsőségére a társulatnak. (k.)

Sikerült előadást produkált a társulat tegnap este, midőn Csillag Teréznek, a nemzeti színház művésznőjének vendégszereplése mellett Sardon ügyes kompozícióju vigjátéka „Váljunk el” játszódott le aránylag kis publikum előtt. Csillag Teréz anyai avatottsággal, ügyességgel, rutinnal alakította Cyprienne szerepét, hogy a közönség, mely gyakran tört ki taposóviharban s éljenzében, szinte sajnálta, ha egy-egy perere nem láthatta. Méltó partnere volt Szatmári (Des Pounelles), ki ambícióval s szép készütséggel oldotta meg feladatát. Kiszámított lépéseit, néha merev taglejtése igen jól illettek a cselvető férjhez. Déri (Aldhemar) is föltalálta magát szerepében s nem volt hátrányára az előadásnak. (k.)

Színházi műsor. Vasárnap 10-én délután 3¹/₂ óraker, félhelyárakkal „Peleskei nótárius”. Este 7 óraker „A veres hajú” énekes népszínmű. — Hétfőn 11-én „A boldogasszony templom harangzórája” (Notre damei toronyőr) francia színmű. — Kedden 12-én „Corneville harangok” operette.

Közgazdaság.

Süldőeladások.

A süldők eladása az országban mindenfelé megindult. Tudtommal a legrosszabb eladás volt a 30 kros, a legjobb 35 kros. Egyes esetekből azonban ne vonjuk le a konzekvenciákat s ne dobjuk süldőinket a vásárra minden áron, mert süldő és süldő közt nagy a különbség.

Hogy a süldősértésárak eddigelé nem konszolidálódtak, az nem csupán a föllandult kivitelnek az eredménye. hanem egyes jól számító gazdák kőverkezeteségének tudható be s bár a mult évi árakat elérhetni nem fogjuk, de a süldő árának emelkednie kell. Ezen okoskodásomat nemcsak pusztán a föltevés diktálja, hanem az, hogy az idén a kisebb hizlalók kevesebb hizót állítottak be s ezen kevesebbet mindenesetre kihatással levő a szükségletek kielégítésére, a hizott sertésárak, ha csak valami határozatok nem fognak a kereskedelemre gátlólag hatni, emelkedni fognak. Az ugynevezett „szedett süldő” az idén kevés van, mert a tengeri-termés a mult évben nem sikerülvén a kis sertésenyésztők eladási kvalitást nem tudnak ez idén kiállítani.

Óva intem sertésenyésztőinket, hogy ne hagyják magukat lépére csalni s ha körülményeik megengedik, inkább állítsák be öök maguk eladandó süldőiket, sem hogy azokat becsáron alul adják el.

Hogy a házilag való kihizlalás haszonnal jár, annak illusztrálására legyen szabad egy példával élnem s a dolgot olyképp megvilágítanom, hogy a példa kétséget kizárólag, döntőleg hasson oly sertésenyésztőre is, ki a hizlalás mesteriségét még nem gyakorolta s talán arra bírhatja, hogy a sertés hizlalással házilag próbáljon szerencsét.

A magyar gazda válságos helyzete, ugyis elég gondolkodni való anyagot hoz-

doz magában: legyen szabad nekem kedvelt témámmal, egy kis éleveséget íteni e dologba, mely eddigelé a nagy töke privilégiumát képezte a gazda rovasára.

Tegyük fel, hogy süldőink sulya páronkint 144 kiló s eladjuk 35 krajcárjával, akkor az eredmény a következő:

144 kiló, à 35 kr. = 5040 frt
4% le — — — — 202 „

Marad — — — — 4838 frt

Állítsuk be ezen sulyu süldőket hizlalásra s hizlaljuk fel páronkint 280 kilogrammra.

A hizlalás a következő alapon történne:

100 kiló hizósértés napi takarmánya	Állomány	Felétju	Zsír	Szánytyát
18 kg. árpa — — —	1542	144	030	1362
15 kg. tengeri — — —	1284	126	072	909
5 kg. repecpogácsa — — —	443	126	038	119
2 kg. tökmagpogácsa — — —	180	100	020	018
Összesen	3449	496	160	2408

Tápláló arány 1: 56

A gyarapodás 30 nap alatt páronkint 36 kg
" 31 " " " " 40 "
" 30 " " " " " 50 "

Takarmány. I-ső 30 nap alatt darabonkint és naponkint:

129 kg. árpa,
108 kg. tengeri,
036 kg. repecpogácsa,
014 kg. tökmagpogácsa.

II-ik 31 nap alatt:

162 q árpa,
135 q tengeri,
045 q repecpogácsa,
018 q tökmagpogácsa.

III-ik 30 nap alatt:

198 q árpa,
165 q tengeri,
055 q repecpogácsa,
022 q tökmagpogácsa.

Kiadás darabonkint:

Árpa 147 kg. à 6 frt — — — — 882 frt
Tengeri 129 kg. à 6 frt — — — — 737 „
Repecpogácsa 412 kg. à 65 frt — — — — 268 „
Tökmagpogácsa 165 kg. à 65 frt 107 „

Összesen — — — — 1994 frt

Páronkinti kiadás — — — — 3998 frt

Hozzáadva ez utóbbihoz a beállítás

költsége — — — — 4838 „

Ennek 5%-a 3 óra — — — — 60 „

Só 3 óra — — — — 18 „

Szállítási költség — — — — 120 „

Közvetítés, à 50 kr. — — — — 1 „

Apróbb kiadás — — — — 36 „

Összesen — — — — 9160 frt

Eladás páronkint — — — — 270 kg.

Levonás — — — — 45 „

Marad — — — — 225 kg.

225 kg. à 48 — — — — 108. — frt

4% levonás — — — — 432 „

Marad — — — — 10398 frt

Marad nyereség páronkint 1208 frt és a trágya.

Ezen számítás oly valószínű, hogy ezért teljes garanciát mernék vállalni; föltéve, hogy az etetési szabályok betartatnak s a beállítás anyag egészséges.

Ezen számítás szerint 100 kg. etetett eleség után csak 192% szaporulat van fölvéve. Ha a szaporulat 208% vétetik, akkor a nyereség végeredményében páronkint 1669 frt.

Oly tisztességes jövedelem s a befektetett töke 3 hónap alatt oly szép kamatot hoz, hogy ezzel érdemes vesződni.

K. Ruffy Pál. („Kösztelek”-ből.)

Az inség és a szocializmus terjedése. A husz év óta uralkodó liberális kormányrendszert megdöbentően elítéli az a szomorú tény, hogy áldott hazánknek legáldottabb részében, a termékenységeről és gazdagságaról híres alföldön napról-napra ijesztfőb mértékben terjed a szocializmus és az inség. Nap nap után találunk a mozgósított esendőrk az alföld városai-ban és falvaiban izgató szocialista iratokat és tartóztatják le vagy nyomozzák azok terjesztőit, a Hódmező-Vásárhelyen most folyó nagy szocialista-per végtérnyalásának folyamán pedig a vádolt szocialisták — magyar parasztek — tiltakozva a szocial-demokrácia ellen, meggrzó képt festik azon nyomorúságnak, melybe a liberális óra alatt egy politikailag, mint anyagilag súlydtt az ottani, hajdan gazdag nép. A világhírű gabonát termő Torontálmegyében is inséggel küzd a nép, a csongrádmegyey Oroszában pedig közel 400 család éheznek. És a kormány hogyan akar segíteni a bajon? Ugy, hogy Oroszázaról 184 családot le akar telepíteni a terméketlen Krassómeagyébe, hogy ott majd olyan sorsra jussanak, mint a Torontálba telepített csángók!

Szegszárd amerikai szőlőtelepe. Szegszárd hegyein kitünő vörös bor termett évszázadokon keresztül; a filloxera azonban tönkre tette és most az egykor jómódu lakosság a legnagyobb nyomorral küzd. A nyomort kétségtelenül enyhíteni fogja az a körülmény, hogy a jelenlegi szegszárdi amerikai szőlőtelepet az állam 80 katasztrális holddal nagyobbítja és az itt termett amerikai szőlővesztek a szegények között ingyen osztatja ki, a vagyonosok pedig 4 frtért kaptják a vessző ezrét.

Luxus lóvásár lesz április 18—21-én Budapesten. Eddig 99 lovat jelentettek be, köztük Zichy János gróf (Nagy-Láng) egy kettes és Lits Gyula orsz. képviselő (Batta) egy kettes és egy háts lovat.

A pusztuló egyforintos. Február 28-ig 50.950.140 egyforintost vontak ki a forgalomból. Most már csak 6.933.221 darab egyforintos van forgalomban, de ezeket is rövid idő alatt bevonják. A közel hatvan millió egyforintost elégetik.

Székesfejvári piaci árak.

1895. március 6-án:
Gabona: buza 6.—6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klg. eleven suly szerint.

Moóri piaci árak február 8-án:
buza 590; rozs 520; árpa 6.—; zab 580 kukorica 600; bab (uj) 960; uj-bor 18—20 kr.; ó-bor 30—32 kr.

ALCSUTHON

a főhercegi udvari kertészetben kaphatók parkok és sétányok létesítésére alkalmas

disz-fák és disz-cserjék.

Továbbá mindennemű gyümölcsfák és gyümölcs-cserjék, rózsák stb.

Árjegyzékeket

megkeresésre ingyen és bérmentve küld

a főhercegi udvari kertészet

ALCSUTHON, (Fejérmegye).

FÜSTER IMRE

kárpitos és butorgyáros
Székesfejervár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja
30 év óta fennálló
dusán felszerelt
BUTORRAKTÁRÁT.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU
háló, ebédlő, szalon és uri szobák
berendezése művészi kivitelben
mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő
alatt izlésesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stílyú butordarabokat
saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butorterméink bármikor megtekint-
hetők és a nagyközönség rendelkezé-
sére állanak.

Ócska hangszerek becseréltetnek.

STOWASSER J.

csász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros
Budapest, II. kerület, Lánchid-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hang-
szerek, kitünő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék
kivánatra ingyen és bérmentve.

Tüzoltói, községi zenekarok és más zene-
egyesületek felszereléséhez szükséges fuvó- vagy
vonó hangszerek a legolcsóbb árban és legelő-
nyösebb fizetési feltételek mellett.

*Mindennemü hangszerek és
harmonikák javítása a legolcsóbb
árban eszközöltetnek.*

Elpusztíthatatlan erős orgona-hangu harmoniakról külön árjegyzék kérendő.

Közégszi doboz.

HIRTILING PÁL**KOCSIGYÁRTÓ**

Székes-Fejervárott, Tolnai-utca 10-ik szám.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett raktáramat.

Készíték

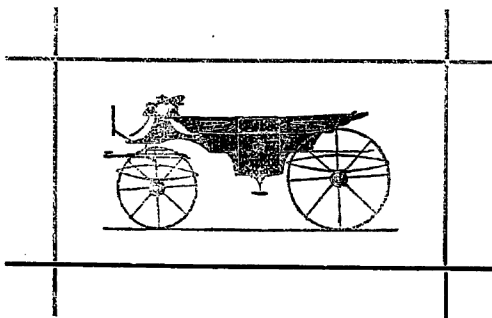
mindennemü hintókat,

minden

a kocsigyártás szakmájához való

részeket,

ugyszintén tüzoltó szerkocsikat.

Javítások

a leggyorsabban és jutányos
árért eszközöltetnek.

Használt kocsik

ujakért becseréltetnek.

A budapesti kereskedelmi muze-
umban állandó kiállítást tartok.

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és fehérenemü-üzletében, a
legjutányosabb és legszolidabb kiszolgálás

Székesfehérvár, Nádor-utca 19. tejes-köz sarkán.

➡ Farsangi cikkek nagy választékban. Téli áruk fél áron kaphatók. ➡

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Mintákat bérmentve küldök.

FEKETE A.

férfi szabó

Székes-Fehérvárott.

Alulírott bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét

Iskola-utca 1. szám (tejes-köz sarok)

Klökner Péter-féle házban levő

férfi szabó üzletemre

tisztelettel felhívni.

Több évi szakképzettségem és a szabászatban való jártasságom remélni engedik, hogy a szakmámba vágó bármilyen igényeknek megfelelhettek, — egyszersmind jelenleg azon helyzetbe jutottam, hogy úgy belföldi valamint

francia-, brünni- s angol-gyártmányu kelmékből

rendkívül jufányos áron

képes vagyok a legszolidabb kiszolgálást nyújtani s főtörekvésem leendő, hogy a n. é. közönség teljes bizalmát kiérdemeljem.

Szövetmintákat választás után, kívánatra egész végben is megmutatom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

A n. é. közönség nagyrabecsült, illetve további pártfogását kérve s magamat szíves jóindulatába ajánlva, vagyok kész szolgája

FEKETE A.,

férfi-szabó.

Ügynökök

kerestetnek

magas jutalék mellett

ugyszintén

az üzleti forgalom szerint

bizonyos havi fizetésre

is felvételnek

Goldschmied Emil

ablakredőny-, zsalu- és rouleaux-gyárában

Prága—Bubna.

Ausztrias Magyarországban legnagyobb üzlet e szakmában.

Külföldre: 20 arany, ezüst és állami éremmel.

A ház lerombolása és ujjaépítése miatt
1. évi március hó 1-től kezdve
tetemesen leszállított árakon
árusít

CSIKÓS ENDRE

FÉRFI-SZABÓ és DIVATÁRU ÜZLETE,

Székesfehérvárott, püspök-téren.

Ajánlja legjobb gyártmányu

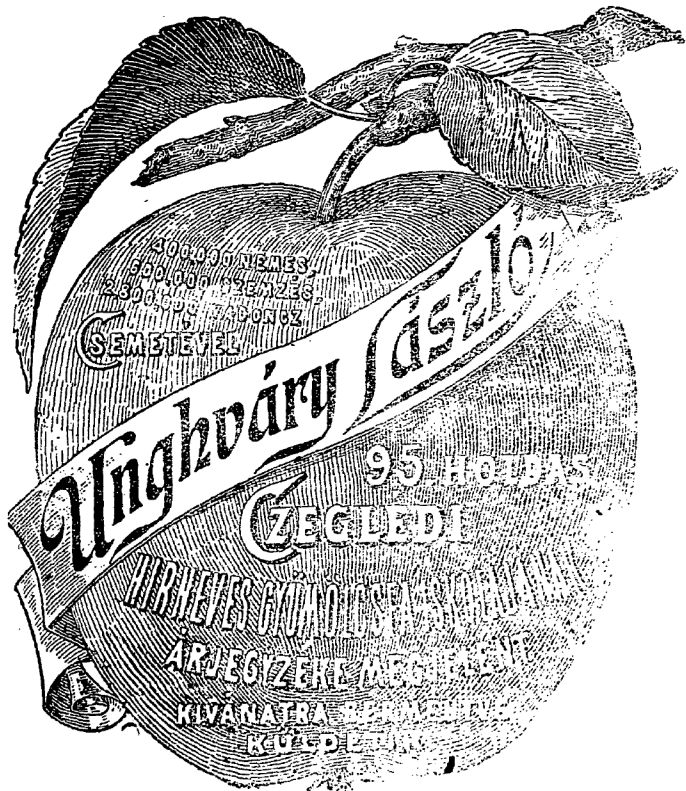
bel- és külföldi szöveteit,

férfi ruhákra. legujabb szabással és finom kiállítással.

Dus választékú kemény és puha kalapok elsőrendű gyárosoktól.

Gráci „Pichler“-féle lóden kalapok, legujabb formák.

Ingek, lábravalók, harisnyák, legujabb nyakkendők, gallér és kézelők, esernyők. séta botok, sapkák, keztük, illatszerek és kézmosó szappanok.

HIRDETÉSEK

a „FEJERMÉGYEI NAPLÓ“ részére felvételnek

Marián György könyvnyomdájában

SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTVÁN-TÉR 1. SZÁM,

hol mindennemű nyomdai munkák olcsón készíttetnek.

Előfizetési felhívás

„HAZÁNK“

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAPRA.

FŐSZERKESZTŐ: Bernát István.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Baross Károly.

A „HAZÁNK“ PROGRAMMJA:

Politikai meggyőződésünk Magyarország alkotmányának törvényben és szerződésben lerakott alapjaihoz köt és ennek után kívánunk magyar nemzeti kulturállamot teremteni.

Kívánjuk a **választások** tisztaságát, ennek érdekében független bíróságot, a választási törvény revízióját s a választásra jogosultak politikai nevelését.

A nemzetiségi kérdésekben kívánjuk a **magyar állameszme** teljes érvényre jutását; de a más nemzetiségbeli beolvadásának legfőbb eszközeül: a társadalmi kapcsolat szorosabbá tételét és gazdasági érdekeink istápolását ismerjük.

Sürgeljük a **közigazgatás** helyes reformját oly feltételekkel, melyek a legszélesebb alapokon biztosítják a helyi autonómiát.

Kívánjuk a közigazgatási bíróságot, az **állami tisztviselők** pragmatikáját, a községi jegyzői intézmény reformját.

Sürgeljük oly **közegészségügyi** intézkedéseket, melyek a maiaknál hathatósabb eszközökkel látnak a nemzet milliói testi és szellemi épségének, a nemzeti munkaerőnek fenntartásához és fejlesztéséhez.

Sürgeljük a magyar **honvédség** fejlesztését; a közös hadseregben pedig a magyar elem erősödését, egyenjogúsítását.

Egyházpolitikai kérdésekben kívánjuk a teljes lelkiismereti szabadságot, a vallásfelokozati béke visszaállítását, a szükséges reformokat, de utóbbiakat csak oly sorrendben és fokozatban, hogy az érdektükben hozott áldozatok sem kulturális, sem gazdasági fejlődésünket meg ne zavarják és ne nehezítsék.

Sürgeljük helyes **közköztudományi** politikát. Kívánjuk a népiskola, kisdédóvó-ügy, a lelenc-ügy általános rendezését, a gazdasági és ipari szakoktatás általánosítását, a néptanítók helyzetének javítását. Nagy súlyt helyezünk a szakértőlem megadására hivatott intézetekre. Ohajtjuk a magyar tudományosság, különösen a gazdasági és technikai tudományok nagyobb fejlesztését és érvényre jutását.

Az **igazságügy** terén zászlóvivői kívánunk lenni a modern haladásnak, de e mellett kívánjuk, hogy a magyar magánjog konszolidáló hagyományai lehetőleg megőriztessenek, s az idegen törvényhozások eredményeinek értékesítése hazánkban úgy történjék, hogy a különös hazai viszonyok mindenkor figyelembe vétessenek. Kívánjuk, hogy a magyar mezőgazdaságnak a törvényhozás által megadassék annyi kiváltság, mint a mennyit törvényes intézkedések a kereskedelemnek biztosítanak. Így programunkba vesszük a gazdabíróóságok fellállításának sürgetését. Az igazságügyi általános programmban hívti vagyunk a szobéliségnek és közvetlenségnek.

Mindenekelőtt pedig kívánunk oly magyar nemzeti **közgazdasági** politikát, mely a politikai szabadság mellett a nemzet millióinak anyagi függetlenségét is biztosítja. Ezért első sorban küzdünk helyes közgazdasági politikáért.

Követelünk közgazdasági politikát, mely a nemzet összes lakosságának, első sorban pedig a **kis embernek anyagi boldogulását** tűzi ki célul.

Kívánjuk a **becsületes munka** az egyén érvényre jutását és szorgalmának jutalmát.

Törökedni fogunk a jogosulatlan **kartellek és ringek** s egyes érdekesoportok gazdasági monopoliájának megszüntetésére.

Támogatunk minden **szövetkezeti**, a társadalom önjerejéből s a **kis erők** összesítése által létrejött egészséges vállalatot.

Kívánjuk a **külkásügy** rendezését s a munkásosztály jogosult érdekeinek kielégítését; ezzel együtt a **gazdasági és házi cselédek** ügyének megfelelőbb rendezését.

Sürgeljük hathatós szociális intézkedéseket, a **kivándorlás** megszüntetésére s a munkás-közvetítés, telepítés szervezésére.

Kívánjuk a **honosítási törvény** reformját, a bevándorlásügy szabályozását.

Követeljük az összes állampolgárok aránylagos és igazságos **megadóztatását**, s ebből kifolyólag olyan **adóreformokat**, melyek a mozgó tőkét is kényszerítik, hogy arányosan hozzá járuljon az állam terhehez. Követeljük az adónyilvántartás, behajtás egyszerűvé és méltányossá tételét. Komolyan kívánunk foglalkozni azzal, hogy a **progresszív adó** behozatala mily mértékben befolyásolná állami pénzügyeinket, gazdasági és társadalmi fejlődésünket.

Sürgeljük a **takarékügy**, ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági és ipari **hitel szervezését**. Kívánjuk a **biztosításügy** reformját, ideértve az élet-, a tűz-, a jég- és állatbiztosítást. A szervezést a kölcsönösség elvén ohajtjuk keresztülvinni.

Kívánunk olyan kereskedelmi-, ipari- és foglalkozási politikát, a mely első sorban a **hazai termelést és fogyasztást** védelmezi és emeli.

Mellőzni kívánjuk a **felesleges közzvetítést**. Ohajtunk oly törvényhozásilag életre hívott és megerősített társadalmi szervezeteket, melyek a fogyasztót a termelővel közvetlen összeköttetésbe vonzzák.

Követeljük a **börzének** az általános gazdasági érdekeknek megfelelő ellenőrzését, újjászervezését és **megadóztatását**.

Kívánjuk a **kisipar** nagyobb mérvű támogatását s az ipartörvények ily értelmű módosítását.

A magyar nemzet alapjait az **őstermelésben** tudjuk: állami függetlenségünk egyik legfőbb biztosítékát a **magyar földbirtokos osztályban és földmivelő népben** ismerjük.

Ezért kívánunk helyes **földmivelési politikát**, a nagy-, közép- és kisbirtok helyes megosztására irányuló intézkedéseket, a földbirtok művelési eszközeinek lefoglalhatatlanságát, terheinek könnyítését, a kötött birtokok helyes kezelését.

Kívánunk megfelelő **agrár törvényhozást**, a birtokviszonyok, telekkönyv- és tagosítási ügyek gyors és végleges rendezését.

Követeljük a **gazdatiszti ügy szabályozását**, a munkádó és munkása közötti viszony s a bérleti ügyek rendezését, a gazdasági egyesületek, szövetkezetek, gazdasági szakoktatás és az állatogészségügyi intézmények fejlesztését.

Az **őstermelés** egyik igen fontos ágának tekintjük az erdészetet s ennek fejlesztésében hatalmas eszköznek tartjuk az 1879. évi XXXI-ik törvényekik változatlan fenntartását és minden részletében ható gondos végrehajtását.

Törökedni fogunk a nemzet összes lakosságában a **szép és nemes iránti szeretetet**, a törvénytisztelet és köteleességtudás, az igazi vallásosság, a közérköles, a politikai tisztességtudás, a nemzeti mult iránt való kegyelet fejlesztésére.

Mindenben pedig az **igazságot keressük** és annak állunk **bármily érdekekkel szemben** védelmére.

Ezért nem csatlakozunk sem a kormány, sem az ellenzéki pártok egyikéhez sem; fenntartva meggyőződésünk **független nyilvántatását** mindezekkel szemben.

Üldözni fogjuk a léha kapaszkodást, az üres, dilettans, nagyhangu szerepléseket s a protekciót.

Igyekezünk a **szépirodalom**, a **művészetek** fejlesztésére s azoknál egy a **nemzeti irány**, mint a **finom izlés** érvényre juttatására.

A „HAZÁNK“ a magyar gazda-osztály, a vidéki népesség és a honoráciorok lapja, ezek érdekeiért küzd, ezeknek kell őt fenntartani. Terjesszék tehát a lapot.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	14 frt — kr.	Egy negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy fél évre	7 frt — kr.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal: **BUDAPEST, KÖZTELEK.**

A május hóban tartandó III. országos gazda-kongresszus tárgyalásait a „HAZÁNK“ a legrészletesebben fogja közölni.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejervárott.